

jeg har stilt mig og væsentligt vil stille mig ved Spørgsmaal, stillede saaledes som Flertallets Forslag. Den ærede Ordfører, der har forsøgt at gjøre det indlysende for Thinget, at det Forslag, som nu stilles, har samme Betydning, gjælder lige saa Meget som Forslaget i Fjor, der blev draget af Ministeren, vil indrømme, at dette bidrog til at fremkalde den første provisoriske Finantslov i Danmark. Ministeren har ikke her erklæret, at han fraviger den Stilling, han havde i Fjor. Ministeren har ikke givet Thinget noget Tilfagn om, at han vil tilfæde, saa længe han er Kultusminister, at Stiftsmidlerne optages paa Finantsloven; dette har Ministeren ikke lovet, og det har Udvalget ikke fordret af ham som Betingsgælle for dette Forslag. Jeg spørger: Derksom Udvalgsflertalsforslaget vedtages, hvem har da vundet, og hvem har tabt. Er det sandt, hvad Ordføreren siger, at han saa sætter lige saa Meget igennem, som der stod om det Punkt paa Folkethingets Finantslov i Fjor? Er det sandt, saa har Flertallet taget Ministeren paa Slæb. Men er det ikke sandt, saa gaar Ministeren bort med Gewinsten, og saa har Folkethinget tabt. Det er dette Spørgsmaal, som jeg tror ligger for til Drøftelse af enhver grundlovsfindet Mand i Danmark i dette Dieblif lige overfor Udvalgets Flertal. Men den ærede Ordfører skal ikke faae Lov til uimodsaagt at komme frem med den Paastand, at dette Forslag gjælder lige saameget som Folkethingets Finantslovsforslag paa dette Punkt i Fjor. Da var der virkelig optaget, en Sum, et Tal af Stiftsmidler paa Loven, og efter det da Vedtagne var Ministeren nødt til at sætte al den Frugt, han plukkede af store Præsteskald, paa Finantsloven. Kalkulatorisk stod der en Sum; men gif han under den, eller gif han over den, skulde det dog med Altsammen. Men det Forslag, som nu er her stillet, giver Ministeren Tilladelse til at beskikke Præsteskaldene, uden at spørge Folkethinget derom og uden at have Rigsdagens Samtykke dertil. Denne Tilladelse har Ministeren aldrig før faaet af Rigsdagen; men det er Flertallet, der skal staa til Ansvar for, at det giver det bort, som hidtil er blevet anset for Folkethingets Retigheder. Og hvem har anset det derfor? Det har Kultusministeren. Her ere Rigsdagens Forhandling for 1860 i Mødet den 31te Januar; der begrundes den nuværende Kultusminister, at Geistlighedens Midler hørte hjemme paa Finantsloven. Og hvem har mere forsaegt dette? De har den ærede Ordfører i Fjor og det med slaaende Grunde, skjøndt han jo ellers siger, at han paa Grund af sin kirkelige Stilling ikke befatter sig med geistlige Anliggender. Men det nu foreliggende Forslag indrømmer Ministeren Tilladelse til at inddrage blandt Stiftsmidlerne saa Meget, han lyfter, uden den allermindste Kontrol. Vi give ham her Hals og Haand over Præsteskaldene, vi frastrive Rigsdagen al Wyn-

dighed over disse. Nu siger vel Forslaget, at det kun skal være midlertidigt. Ja, midlertidigt! Hvor er Grændsen, og hvad er Midlertidigt efter vor Praxis her i geistlige Sager? Behag at slaa Pensionsloven af 3die Januar 1851 efter. Da vil det findes, at der staaer, at der skal gives en Pensionslov for Geistligheden, og at den da gjældende Pensionsmaade kun skal være midlertidig. Dette var den 3die Januar 1851. Er der nu Nogen, der har set en Pensionslov for Geistligheden siden? Det er 27 Aar siden, og det skulde dog kun være en midlertidig Tilstand. Og nu Ministerens Forslag af 31te Januar 1860 om, at Geistlighedens Indtægter skulle paa Finantsloven! Ja, det er 18 Aar siden, men hvad er det blevet til? Det er blevet til, at Ministeren er gaaet fra sit Forslag, har aldeles forkastet det. Han vil ikke længer have Geistlighedens Indtægter paa Finantsloven, ja, han vil ikke en Gang give en Erklæring om, at Stiftsmidlerne skulle paa Finantsloven. Det er den Maade, hvorpaa det Midlertidige forstaas i geistlige Anliggender. Jeg skal senere hen i mit Foredrag levere det høie Thing et tredie Exempel paa, hvad man forstaar ved midlertidige Forhold under Kirkedepartementet. Altsaa, Folkethinget giver Magten over Stiftsmidlerne og de geistlige Embeder fra sig og tillader Ministeren at gjøre med dem, hvad han vil, og jeg mener, at den Ting, som man her tror at kunne gjøre holdt ved, nemlig at der ikke kan raades over Midlerne uden Rigsdagens Samtykke, er Noget, der staaer hen i den uvisse Fremtid; Rigsdagen kan jo slet ikke tage nogen Beslutning om disse Midler. At der ikke kan raades over Midlerne, kan dog ikke forstaas bogstavelig; thi naar Ministeren inddrager Indtægter af Præsteskald, maa han jo dog anbringe dem, han maa jo dog nødvendig raade over dem og overlævere dem til Stiftsøvrighederne, for at disse kunne gjøre en eller anden Brug af Pengene. Og Midlerne er det Renterne? Kan den ærede Ordfører her for sikkert sige til Thinget: Bort Forslag er det saaledes, at, dersom Ministeren raader over Renterne, uden at spørge Rigsdagen derom, bliver han dømt af det, man kalder Rigsretten? Kan den ærede Ordfører give os dette Tilfagn? Saa var der Noget i det, som der tales om, at Midlerne ikke maa bruges; men det vil dog efter min Mening være en forfækt Finantsmaade at lægge Midler, som tages fra Embederne, hen i Støffen og ikke bruge dem. Det Forslag, som var stillet før, men som nu er taget tilbage, var langt mere grundlovsstjenligt end det, som nu ligger for. Da Forslagsstilleren har taget det tilbage, vil jeg imidlertid ikke tale videre om det. Det er meget rigtigt, hvad den ærede Ordfører har sagt sidst, at der ikke tilkjendes Ministeren Ret til at bruge Stiftsmidlerne; men har Ministeren haat det før? Eller naar man siger til Ministeren, at han maa beskikke Præsteskaldene og gjøre ved Indtægterne, hvad han synes, er det da